

Nr 176.

Av herr **Hult**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utbyte av den till länslasarettet i Västerås upplåtna mark mot viss nämnda stad tillhörig donationsjord.

I proposition nr 249 föreslår Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, dels att visst inom Västerås stad beläget, kronan tillhörigt område, som är till Västmanlands läns landsting upplåtet till tomt för lasarett, må till nämnda stad överlätas, att av staden såsom donationsjord besittas under villkor, att staden till kronan avstår sin rätt till visst å stadens donationsjord i den s. k. östra utmarken beläget område, dels ock, vid bifall härtill, att berörda område i östra utmarken må upplåtas till förenämnda landsting såsom tomt till länslasarett, allt under villkor, som närmare angivits i den kungl. propositionen.

Av propositionen inhämtas, att nuvarande lasarettstomten utgör i areal 64,935 kvadratmeter samt att området i östra utmarken utgör i areal 100,000 kvadratmeter.

Det framgår av länsstyrelsens i ämnet gjorda yttrande, till vilket departementschefen ansluter sig, att av föreberörda område å 64,935 kvadratmeter omkring 16,000 kvadratmeter skulle användas som öppen park eller plantering, varemot återstående delen av området skulle få bebyggas enligt plan, som godkänts av byggnadsstyrelsen.

Av handlingarna i ärendet framgår vidare, att Västerås stad avsett att få utnyttja åtminstone sistberörda område till försäljning av byggnadstomter och att följaktligen staden vid avgivande av sitt anbud till landstinget om byte av mark räknat med värdet av ifrågavarande byggnadsområde. Skulle detsamma, såsom Kungl. Maj:t föreslagit, iklädas naturen av donationsjord, skulle tydligen detta innebära en så väsentlig

inskränkning i möjligheten att på avsett sätt förfoga över området, att staden möjligen kunde bliva betänkt på att återtaga sitt anbud. Häri-genom skulle hela den omfattande frågan om ett nytt lasarett för länet kunna komma i baklås.

Det förefaller mig därför som en viktig konsekvens av det med-givande, Kungl. Maj:t begärt av riksdagen, att den del av här berörda område, som efter Kungl. Maj:ts beprövande må komma att upplåtas till bebyggande, till staden överlämnas med full äganderätt, såsom staden ju ock i sitt anbud förutsatt. Så har ock redan tidigare skett beträffande stora delar av stadens donationsjord, vilket framgår av i avskrift bifogade kungl. brev den 13 april 1886.

Även i ett annat avseende synes mig en jämkning av Kungl. Maj:ts förslag påkallad. Det föreslås nämligen i den kungl. propositionen, att, därest vid värdering, som länsstyrelsen omedelbart skall låta verkställa, nuvarande lasarettsområdet utan därå befintliga byggnader befinnes i värde överstiga det till utbyte föreslagna området i stadens östra utmark, landstinget skall av den ersättning, landstinget enligt av-tal med staden kan hava av densamma uppburit, till kronan redovisa ett belopp, motsvarande nämnda värdeskillnad.

Kronans rätt till det nuvarande lasarettsområdet inskränker sig emellertid till att, så länge området användes såsom tomt till läslasarett, för tomten i fråga uppbära viss avgäld, och enligt förslaget skulle kronans ifrågavarande rätt överflyttas från den nuvarande till den nya lasarettstomten. Det förefaller mig då tydligt, att kronans anspråk på att erhålla en tomt, som i värde icke understiger den nuvarande, blir aktuellt först i det ögonblick, då kronan verkligen får disponera över den nya tomten, och att uppskattningen av de bägge tomternas inbördes värdeförhållande alltså bör ske först då. Det lär för övrigt vid denna framskjutna tidpunkt säkerligen komma att visa sig, att det nya större området på grund av Västerås stads utveckling kommer att hava ett väsentligt större värde än det mindre område, som utgör den nuvarande lasarettstomten.

På grund av vad jag sålunda anfört får jag härmed hemställa,

att riksdagen ville besluta sådan jämkning i Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition, att *dels* den del av nuvarande lasarettstomten i Västerås, som enligt Kungl. Maj:ts bestämmande kan komma att upplåtas till bebyggande, skall till Västerås stad överlämnas med full äganderätt, *dels* ock att landstinget

skall, på sätt Kungl. Maj:t hemställt, få så länge det föreslagna nya området användes såsom tomt för läns-lasarett innehava detsamma mot skyldighet såväl att erlægga avgäld därför på sätt Kungl. Maj:t föreslagit som även att, därest vid värdering, som länsstyrelsen i Västmanlands län på landstingets bekostnad skall låta verkställa, så snart området i fråga icke längre användes såsom tomt till läns-lasarett, den nuvarande lasarettstomten utan därå uppförda byggnader skulle finnas i värde överstiga den nya lasarettstomten utan därå uppförda byggnader, landstinget skall hava att till kronan redovisa ett belopp, motsvarande nämnda värdeskillnad.

Stockholm den 1 april 1919.

Adam Hult.

Bilaga.

Oscar etc. — — —

Vår ynnest etc. — — — Sedan stadsfullmäktige i Västerås dels vid sammanträde den 31 mars 1885, i anledning av en av gaslysningsaktiebolaget i nämnda stad gjord framställning, beslutit att för anläggande av en ny gasklocka till bolaget försälja en tomt uti sydvästra hörnet av det inom den jämlikt nådiga brevet den 16 juli 1649 till staden donerade så kallade Humlegården belägna byggnadskvarteret nr LXVIII, vilken tomt å en av stadsingenjören F. B. Gewalt i januari 1886 upprättad karta vore betecknad med nr 6 och utgjorde 11,218 kvadratfot, dels den 23 juli 1885 uppdragit åt drätselkammaren att ej mindre låta å offentlig auktion försälja de med nr 2, 3, 4 och 5 å berörda karta betecknade i samma byggnadskvarter varande tomterna, än även pröva och avgöra de blivande anbudens antaglighet, samt beslutit, att köpeskillingen skulle användas till avbetalning å stadens

svävande skuld för av staden exproprierad jord, dels ock vid sammanträde den 10 december 1885 förklarar omförmälda bemyndigande omfatta jämväl anbud, som kunde bliva annorledes än vid offentlig auktion avgivna, och tillika beslutit söka Vårt tillstånd, att från Humlegården eller annan till staden donerad jord försälja mark till de inom den av Oss den 14 juni 1878 fastställda stadsplan upptagna byggnadstomter, så haven I med skrivelse den 3 sistlidne februari jämte magistratens i Västerås yttrande till Oss överlämnat och till bifall förordat en av stadsfullmäktige till Oss ställd, av förenämnda karta och övriga handlingar åtföljd underdånig ansökning om tillstånd för staden att på grund av omförmälda beslut få för genomförande av stadsplanen försälja till byggnadstomter jord inom Humlegården eller annat till staden donerat område; och har magistraten, som i huvudsak tillstyrkt bifall till ansökningen, i sammanhang därmed anført, bland annat, att förutom Humlegården, annan staden tillhörig donationsjord ej funnes inom 1878 års stadsplan och där upptagna byggnadskvarter än några, jämlikt 1751 års stadsplan eller närmast utanför densamma befintliga gator och vägar eller delar därav, som fölle inom sagda nya byggnadskvarters gränser; att följaktligen endast sådana gator och vägar eller delar därav vore att hänföra under det i ansökningen förekommande uttrycket »annat till staden donerat jordområde»; och att den nya stadsplanen ej kunde genomföras utan rätt för staden att för sådant ändamål vid behov avhända staden eller det allmänna dylika inom byggnadskvarter enligt nya stadsplanen belägna platser.

Då Vi nu i nåder låtit Oss föredragas detta ärende, hava Vi funnit gott att till förevarande ansökning lämna bifall. Vilket Eder till svar och vederbörandes meddelande i nåder tillkännagives; varjämte den insända kartan bifogas för att till vederbörande återställas.

Stockholms slott den 13 april 1886.

OSCAR.

E. von Krusenstjerna.